בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תל"ה

פרשת
כי תבא לאופן
תשפ"ד

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **כי תבוא**, וּשְׁמָהּ של הפרשה מעורר אותנו על הנסיעה הקדושה לרבינו; בפרשת **'כי תבוא'**, היה רבי נתן רגיל להוסיף במכתביו **'כי תבוא לאומן'**, כי כבר מתעוררים לאסוף את הכוחות כדי לבוא לאומן על **ראש השנה**, להגיע ל**רבינו ז"ל** בעזרת ה'.

והנה אדם עלול לחשוב: הרי כתוב "וְהָיָה כִּי תָבוֹא **אֶל הָאָרֶץ**", והלא הנסיעה שלנו נראית כיציאה מהארץ - **"כי תצא מן הארץ"**, כי כדי להגיע לציון רבינו - זה נראה כאילו יוצאים מן הארץ...

אבל מי שיודע מה זה "הראש השנה של רבינו", ובכלל - מהו הציון של רבינו בכל ימות השנה, ובמיוחד - הראש השנה של רבינו, הוא מבין שהוא בכלל לא יוצא מהארץ... אלא זו נסיעה מקצה אחד של הארץ - אל הקצה השני של הארץ!

ואפשר לומר שזה בגדר של **'בקי ברצוא ובקי בשוב'**, כי הרי במציאות יש מעבר בנסיעה זו של רבינו - שצריכים אמנם 'לצאת', אבל זה ענין של 'ירידה לצורך עלייה'!

והענין מבואר בליקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ק"ט: **'סִפֵּר עִמִּי מֵעִנְיַן קֶבֶר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, זֵכֶר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לִבְרָכָה, שֶׁטּוֹב מְאֹד לִהְיוֹת שָׁם עַל קִבְרוֹ. וְאָמַר כִּי "צַדִּיקִים יִירְשׁוּ אָרֶץ"** (תְּהִלִּים ל"ז), **הַיְנוּ שֶׁהַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים יוֹרְשִׁים אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁזּוֹכִין שֶׁמְּקוֹם גְּנִיזָתָם הוּא קָדוֹשׁ בִּקְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַמָּשׁ'**.

והנה אדם שומע זאת, והוא יכול לחשוב 'אני מבין שקבר הצדיק הוא קדוש בקדושת ארץ ישראל, אז כשאני מגיע לאומן - זה כמו שאני נמצא על איזה 'אי' שבו גם מרגישים את קדושת ארץ ישראל'... **אבל לפי הלימודים של רבינו - זה הרבה יותר מזה... אם אדם רוצה לזכות להבין מהי 'קדושת ארץ ישראל' - הוא מוכרח את רבינו!**

ואכן בפשטות, 'ארץ ישראל' הכוונה שזוכים להיות בארץ ישראל, ובפרשת מסעי מבוארים ד' גבולות ארץ ישראל במדויק - מזרח, מערב, צפון, דרום, אבל

מלבד הגבולות הגשמיים של ארץ ישראל, **ישנה קדושה פנימית לארץ ישראל, והיא איננה נראית מבחוץ כלל!**

וכמו דאיתא בפירוש בליקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן קט"ז, שבחיצוניותה - ארץ ישראל נראית ככל הארצות, אבל בפנימיותה היא ענין אחר לגמרי!

רבינו אומר שם, שבזמנם היו אנשים שלקחו "עפר לבן" מארץ ישראל, ושמו את זה בתוך צנצנות, ומכרו את זה, וכך עשו ביזנעס... אך באמת, אומר שם רבינו, גם בשאר ארצות אפשר למצוא כזה עפר לבן... כי בגשמיות ובחיצוניות - ארץ ישראל היא אותו דבר כשאר ארצות, אך בפנימיות - זה ענין אחר לגמרי... **ארץ ישראל קדושה בקדושה עליונה!** אדם שזוכה לגור בה - ואפילו ללכת ד' אמות בה - הוא מתעלה!

הגמרא אומרת (כתובות קיא.): **'כל המהלך ארבע אמות בארץ ישראל, מובטח לו שהוא בן העולם הבא'**; ואמרו צדיקים, היינו בכל ד' אמות! ומסופר על צדיקים שהחיו עצמם עם זה, ובפרט כשהגיעו לאיזה מקום בארץ ישראל שעדיין לא היו שם, החיו עצמם מאד - **'אה... ד' אמות חדשים בארץ ישראל!'...**

רבינו אומר (ספר המידות, אות דרך, סע' יד): **'הָאָדָם קוֹנֶה מְקוֹם הִלּוּכוֹ'**; ואכן רבינו לא אומר בפירוש שהכוונה על ארץ ישראל, אבל כל הלימוד בזה הוא מהאבות הקדושים, שהקב"ה אמר לאברהם אבינו (בראשית יג, יז) "קוּם הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ"; והלימוד בזה לאדם, שיתבונן תמיד 'למה הגעתי אל ה'**ד' אמות**' האלו?'... - אדם יכול לומר 'לא יודע... זה מן השמים'... **אבל אדם צריך לעשות איזה 'קנין' באותו המקום!** הקב"ה נקרא "**'קֹנֵה'** שָׁמַיִם וָאָרֶץ" (בראשית יד, יט), והקב"ה **'מקנה'** לנו "שָׁמַיִם וָאָרֶץ"! **הגעת עכשיו למקום הזה - כדי לקנות איזה קנין!** - 'אבל אין פה חנות לקנות בה משהו'... **לא צריכים חנות בשביל זה, אתה הגעת אל המקום הזה? סימן מן השמים שעליך לפעול כאן משהו - ב'ד' אמות' אלו!**

והדברים אמורים לא רק כלפי ארץ ישראל, אלא בכל העולם כולו; לפעמים מן השמים מסובבים עם האדם שמגיע לאיזה מקום - והוא לא יודע למה... או - לענייניו - שצריכים להגיע לרבינו, וציוּנו נמצא באומן שבאוקראינה, ועד שמגיעים לרבינו - יש כ"כ הרבה מסלולים ודרכים... ובפרט היום - שאין טיסות ישירות לְקִיֵב[א], וצריכים לנסוע דרך מדינות שונות - מולדובה, פולניה, רומניה[ב], עד שזוכים להגיע לרבינו, וצריכים לדעת שכל הדרכים הללו מיוחדים לאדם מן

א. ובעניין זה שהיו תמיד רגילין לנסוע דרך קִיֵב [שהוא המקום הכי קרוב לאומן עפ"י רוב], אמרו אנשי שלומינו רמז, ש'קִיֵב' הוא אותיות 'בָּקִי' - ענין של 'בקי ברצוא ובקי בשוב', ועל־כן דייקא בחודש אלול צריכים להגיע ל'קִיֵב'... כי כדי להגיע לרבינו על ר"ה, מוכרחים להגיע בחודש אלול... ר"ה זה כבר חודש תשרי, ומגיעים כמה ימים לפני־כן, והרי בנסיעה לרבינו מקיימים 'בקי ברצוא ובקי בשוב', ו'קִיֵב' הוא רמז לזה.

ב. וצריכים להתפלל להקב"ה שנעבור את הגבול בקלות ובהצלחה, ללא שום עיכובים. לפעמים רק התור לבדו הוא

השמים, ואת כל אחד מוליכין כפי עניינו ובחינתו, וכמו שהבעש"ט הקדוש אמר: **'יהודי לא הולך, יהודי מוליכים אותו!'**, וכמו שאנחנו מברכים בכל בוקר: **"המכין מצעדי גבר"** - הקב"ה מכין לאדם את צעדיו, וכמ"ש (תהלים לז, כג) **"מֵה' מִצְעֲדֵי גֶּבֶר כּוֹנָנוּ וְדַרְכּוֹ יֶחְפָּץ"**; הקב"ה מכין לאדם את דרכיו!

אדם חושב: 'אני הרי צריך להגיע ליעדי, ועושה חשבון: "יותר קל לי דרך מדינה זו, ועל־כן אסע בה' וכו', ואכן: **"וְדַרְכּוֹ יֶחְפָּץ"** - אתה מקבל את החפץ והרצון כדי ללכת בדרך פלונית, אבל תזכור אשר **"מֵה' מִצְעֲדֵי גֶּבֶר כּוֹנָנוּ"** - הקב"ה מכין לך את הדרך הזאת והמסלול הזה, וכך אתה מגיע!

וכאמור, עיקר ה**'ירידה'** הזאת היא בשביל **'עלייה'**; יעקב אבינו, כשהוא היה גר בארץ ישראל, והיה לו שם כל טוב - כאביו יצחק אבינו, שאמנם הוא לא יצא מארץ ישראל אף־פעם, כי היה "עולה תמימה", ונשאר בארץ, אבל יעקב אבינו 'כן' הוצרך לצאת מהארץ, והקב"ה אמר לו שלא יפחד, והבטיח לו: **"אָנֹכִי אֵרֵד עִמְּךָ מִצְרַיְמָה וְאָנֹכִי אַעַלְךָ גַּם עָלֹה"** (בראשית מו, ד), וחכמינו הקדושים אומרים (שבת פט:) שאילולי היה יורד אז יעקב אבינו למצרים, היה יורד בשלשלאות של ברזל, אבל הצדיקים מוסרים עצמם לגמרי להקב"ה, ויעקב אבינו הבין שעליו לרדת למצרים, שזה כל הענין של יוסף הצדיק - שהוצרך לרדת למצרים, ויעקב אבינו ירד עם כל הילדים שלו כדי לקנות אוכל וכלכלה וכו', והבין שזה רצון הקב"ה, ולא יכולים להתעקש.

אותו דבר אצל כל אחד ואחד, שלפעמים האדם רואה לפניו נסיעה, אזי יש בזה השגחה מלמעלה, ואף אדם יכול לומר 'אבל יש לי בחירה האם לנסוע או לא'... - וגם אם זו נסיעה בשביל ביזנעס ופרנסה, גם בזה יש ענין של **"הוא רואה לפניו נסיעה"**, אבל מה צריכים יותר מהנסיעה לרבינו?... שעל זה כבר אין בחירה... מה הכוונה 'אין בחירה'? רבינו שלח לנו את רבינו, ורבינו אמר: **על ראש השנה שלי צריכים לבוא! איש בל ייעדר!** ואמר שיעשו כרוז שכולם יבואו אליו על ר"ה, ואדם שיש לו אמונת חכמים - אין לו בחירה בזה, 'אני צריך לבוא!'... ואכן זה ענין של 'ירידה' - כי צריכים לצאת לכאורה מהארץ, אבל זו 'ירידה לצורך עלייה'!

והנה כאמור, גם יעקב אבינו ירד למצרים, ושם כתיב **"אָנֹכִי אֵרֵד עִמְּךָ מִצְרַיְמָה וְאָנֹכִי אַעַלְךָ גַּם עָלֹה"** - ואכן כך היה, לא בחייו, אלא אחר הסתלקותו העלו את יעקב אבינו לארץ ישראל. **אבל בעניין של הנסיעה לרבינו, כשאנחנו**

"מִמַּצָּרִים וְעַד הֵנָּה"... צריכים לחכות כ"כ הרבה, ועלינו להתפלל שנעבור את הכל ללא עיכובים.
מי ששם לב בעת שעומדים בגבול, רואים שיש תור ארוך מאד של משאיות - על־פני קילומטרים ע"ג קילומטרים, ומוכרח שלוקח להם ימים שלמים עד שעוברים [הם ישנים בתוך המשאית...], וכשאנחנו נוסעים - לא רואים שהן זזות, הן עומדות ככה כ"כ הרבה זמן! אלו משאיות שמובילות סחורה וכו', ויודעים לכתחילה שנסיעה הזאת תיקח להם שבוע שלם... ומה גוי כבר צריך? מכין לעצמו את האוכל שלו, ויש לו רדיו, והוא בתוך המשאית...

נוסעים - הנסיעה בעצמה, וההגעה בעצמה לציון רבינו, זו העלייה הכי גדולה!

זה העניין של ציון רבינו, שבאמת אלו דברים עדינים שקשה להסביר את זה - בפרט לאנשים שלא קיבלו את החינוך בענין של רבינו, אבל צריכים לדעת אשר ציון רבינו הוא **"ציון המצוינת"** - נקודת המרכז ואבן שתיה!

הנה בביהמ"ק היה מותר לכהן הגדול להיכנס פעם אחת בשנה - ביוה"כ, בשעה שמקריב את הקטורת, וממש לכמה דקות, והיה עומד שם באימה וביראה וכו' ומתפלל תפילה קצרה שלא להבעית את ישראל וכו', ותכף־ומיד היה יוצא, ואמר ר' אברהם ב"ר נחמן: זה ציון רבינו! ציון רבינו זה ענין של 'אבן השתיה' - שמשם הושתת העולם (יומא נד:), היא הנקודה המרכזית של הבריאה! וכשאדם זוכה להגיע לשם - מה נעשה עמו שם - מה אנו יודעים?...

מוהרא"ש היה תמיד מסביר, שאם אדם צריך להיכנס לאיזה ניתוח גשמי, וכי הוא צריך לדעת בדיוק מה הרופא עושה בכל דבר?... הוא מקבל 'הרדמה' - ובוודאי הוא מתפלל הרבה להקב"ה שהכל יעבור לשלום, ומלאך רפאל יעמוד לימין הרופא - והוא לא עומד שם עם 'משקפת' לראות מה עושים לו... הוא סומך כבר על המומחים; אותו דבר כשמגיעים לרבינו - שם הוא המקום שרבינו, הרופא הגדול, עושה כל מיני ניתוחים - לב ומוח וכו', דברים שלא קל לנו אפילו להשיג מה רבינו עושה עם כל אחד ואחד! וכי אדם יודע בדיוק מה ומי וכו'?... הוא בא לציון רבינו, נותן פרוטה לצדקה, אומר תיקון הכללי, ורבינו כבר אמר (חיי מוהר"ן, סימן רצד): **'מה לכם לחשוב מחשבות, אין אתם צריכים כי אם לתת אבנים וסיד, ואני בונה בהם בניינים נפלאים ונוראים'** - תביא לי פרוטה לצדקה, תביא לי תיקון הכללי, ואם אדם זוכה - מתפלל שם עוד, כל אחד כפי התעוררות לבו, ורבינו כבר עושה מזה בניינים נוראים ונפלאים!

וזה הן אם יש לאדם התעוררות, והן אם הוא בלי התעוררות, בבחינת **"יאמרם כמו שיאמרם"**; הנה אדם מגיע אחר כל הטרחה וטלטול הדרך, והוא תוהה 'איך אגיד עכשיו את תיקון הכללי'? "יאמרם כמו שיאמרם" - **תביא את עצמך כמו שאתה!** - 'לא, אני צריך להכין את עצמי, אבוא עם התעוררות'... - את ההתעוררות תן לרבינו, רבינו כבר יתן לנו את מה שאנחנו צריכים... **וכך הוא בכל משך הזמן שזוכים להגיע לרבינו!**

רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' סב) שבכל פעם שמגיעים להצדיק - צריכים להגיע מחדש כאילו אף פעם לא היה! אומר רבינו: **כי העיקר הוא ההתחלה, כי כל ההתחלות קשות, ואדם שהוא מתגבר בהתחלה לעשות כדבעי - בזה הוא כבר כולל את הכל**; ועל המשל הזה אומר רבינו, שכן צריך להיות כשנוסעים לצדיקים, שצריכים לנסוע ולהגיע להצדיק כאילו זו הפעם הראשונה שנוסע ומגיע!

ומוהרא"ש היה תמיד מעורר בזה לעניין השהות באומן, שהנה נזכה להגיע לרבינו בשעה טובה, והנה עפ"י רוב אדם מגיע יום או יומיים קודם ר"ה, והוא אכן הולך לציון רבינו, נותן פרוטה לצדקה,

אומר תיקון הכללי, ואדם חושב: 'כבר קיבלתי את התיקון, עשיתי מה שהוצרכתי לעשות, וזהו'... **על זה היה מוהרא"ש תמיד מזכיר את דברי רבינו שם, שצריכים לבוא בכל פעם כאילו לא היה אף־פעם! היית כבר בבוקר בציון, והנה הגעת אחה"צ עוד הפעם? מחר או מוחרתיים תגיע עוד הפעם? בר"ה תגיע שוב? כל פעם מחדש! 'זו פעם ראשונה שאני מגיע!'... תגיד תיקון הכללי - זו פעם ראשונה! 'עכשיו נולדתי, ואני בריה חדשה ממש!'...** כשאדם זוכה לילך בדרך זו - הוא מקבל בכל פעם תיקון חדש! נמצא, שבאלו הימים שאדם זוכה להיות אצל רבינו - הוא מתחדש בכל פעם, וזה נותן לו כוחות לכל השנה...

ולכן, בכלליות העניין של ההגעה לציון רבינו הוא דבר הנעלם מעיני כל חי - מה נעשה שם עם הנשמה של האדם, שרבינו מנתח ועושה את הכל בשביל האדם, ושוב נאמר: **אפילו אם אדם לא מרגיש כלום, אבל הוא עושה את הכל בתמימות ופשיטות!**

ומוהרא"ש היה תמיד ממשיל את זה לאדם שקיבל הרדמה חזקה לפני ניתוח, ויכול לקחת כמה ימים עד שהוא מתאושש וחוזר לעצמו, כן הוא לעניין אדם שנמצא באומן, והוא נמצא שם כמה ימים, ומרגיש 'קרירות' וכו', ורק אחר שחזר הביתה - הוא מתחיל להרגיש משהו ולהבין מה רבינו עשה אִתּוֹ... ומה הדבר הראשון? שהוא מתגעגע לחזור... **אבל היית שם עכשיו -** 'לא יודע, אני רוצה שוב לחזור'... **זה הסימן שפעלת!** כי **'אע"ג דאיהו לא חזי'** - אתה לא רואה, **'מזליה חזי'** - הנשמה שלך ראתה והיא מתגעגעת מאד!

שזה בעצם בכל השנה - רבים מאיתנו אמנם זוכים להיות בר"ה אצל רבינו, אבל במשך השנה לא זוכים כולם [ובפרט היום, כשהדרכים לא כ"כ קלים], ובאים מר"ה לר"ה, ומה צריכים? **געגועים וכיסופים, רצונות ותפילות, כל השנה! שמאז שעזבנו - מצום גדליה או יום אח"כ - מתגעגעים לבוא שוב! לא שוכחים!** לא 'הייתי אצל רבינו, נתתי נשיקה לציון, ולהתראות'... **צריכים לקחת את רבינו איתנו! כשנוסעים לציון רבינו - ממלאים את המזוודות עם רבינו, כביכול, היינו שלוקחים את כל הלימודים עמנו הביתה!**

ובפרט כשאנחנו צריכים לחזור אז **לארץ ישראל**, שזוהי כבר זכות מיוחדת, כי אחד שהוא נשאר בחו"ל - הוא מתחזק בוודאי עם הלימודים של רבינו, ומבקש להישאר עמם, אבל אדם שזוכה להגיע לארץ ישראל מציון רבינו - איזו זכות זו!

ובעצם זהו קשר אחד, וכמו שרבינו אומר בסימן ק"ט הנ"ל גבי קבר הבעש"ט הקדוש [זה היה בחיים של רבינו, ולא היה את ציון רבינו, ומה היה לרבינו? את הציון של הסבא־רבה שלו - הבעש"ט הקדוש], שאמר רבינו שטוב מאד להיות על ציונו של הבעש"ט הקדוש, וכן רבינו בעצמו היה רגיל לילך לשם בצעירותו - היה הרבה נוסע לציון הבעש"ט הק' ומבלה הרבה שם.

האמא של רבינו - **מרת פיגא** - היתה גרה במעז'יבוז', בביתו של הבעש"ט הקדוש, וכל ימי ההיריון עם רבינו היא היתה הולכת כל יום אל הציון של הסבא שלה - הבעש"ט הקדוש - להתפלל ולבקש

שם, ולכן רבינו החזיק לה כ"כ טובה וביקש שיקראו אותו ע"ש אמו - **רבינו נחמן בן פיגא**, שזה לא מצוי שקורין צדיק ע"ש האמא, אך הוא הכיר טובה לאמא שלו, בכל ימי ההיריון היא הלכה על הקבר של הסבא להתפלל עליו, וגם אחר שנולד - היתה מגיעה בכל יום עם העריסה, וישבה על־ידי הציון של הבעש"ט הקדוש, והתפללה שהתינוק הזה יהיה צדיק. אז רבינו תלה הרבה בכל מה שזכה להגיע ולהשיג - בזכות האמא שלו.

אז כשדיבר רבינו מקברי צדיקים - הזכיר רבינו שטוב להיות על הקבר של הבעש"ט; **וכמה העניין הזה גדול עתה, אחר ההסתלקות של רבינו, לבוא לציון רבינו, שרבינו גילה בפירוש מהי גדולת הציון שלו, והבטיח 'מי שיגיע אל הציון שלי, ויאמר שם תיקון הכללי, אשתטח לאורך ולרוחב להוציא את האדם הזה מהגיהינום, עם הפאות שלו אסחוב אותו מן הגיהינום!'...** כ"כ הרבה הבטחות שרבינו הבטיח, וזה כבר דברים שלא מצינו אצל צדיקים אחרים - שאמנם ביקשו שנבוא וכו', אבל לקחת שני עדים - לא סתם עדים... עדים צדיקים: ר' אהרן הרב מברסלב ור' נפתלי, שתהא עדות קיימת!

וזה סובב והולך על כל השנה, כי רבינו לא דיבר אז מראש השנה, אלא מכל ימות השנה, **ובפרט בימי ראש השנה!** רבינו אמר (חיי מוהר"ן, סי' תה): **'הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן לִי זֹאת בְּמַתָּנָה שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מַהוּ רֹאשׁ-הַשָּׁנָה'**; ואמר רבינו שצדיקים אחרים לא ביקשו זאת, וגם על זה יש קושיא אצל אנשים, ואמר רבינו: 'אז יהיה עוד קושיא'... **אבל אנחנו לא מתחילים אפילו לשאול קושיות - אז אין לנו 'עוד קושיא'... אדם שיש לו קושיות - אז שייך שיהיה לו 'עוד קושיא', אבל אדם שהולך באמונת חכמים, ויודע שכל מה שרבינו אומר - זהו זה, אז אין לו 'קושיא ראשונה', ולא 'עוד קושיא', וזהו... אלא 'אני בא בתמימות ופשיטות, עושה את שלי - מגיע לציון רבינו'...**

וההבטחות שרבינו הבטיח על מי שמגיע לראש השנה - לא שזפתן עין, אלו דברים שאי־אפשר אפילו לתאר בדיבורים! ואמר רבינו - כנ"ל - 'אתם תביאו את שלכם, ואני אבנה את הבניינים'...

ורבינו אמר (שם, סי' תו) **'שֶׁיְּכוֹלִין אָז אֲנָשִׁים לְקַבֵּל תִּקּוּנִים מַה שֶּׁבְּכָל הַשָּׁנָה לֹא הָיָה בְּאֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם תִּקּוּן בְּשׁוּם אֹפֶן, אַף-עַל-פִּי-כֵן בְּרֹאשׁ-הַשָּׁנָה יְכוֹלִין אֲפִלּוּ הֵם לְקַבֵּל תִּקּוּן. אַף-עַל-פִּי שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה אֲפִלּוּ הוּא בְּעַצְמוֹ זַ"ל לֹא הָיָה יָכוֹל לְתַקְּנָם, אֲבָל בְּרֹאשׁ-הַשָּׁנָה גַּם הֵם יְכוֹלִים לְקַבֵּל תִּקּוּנִים. כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֹאשׁ-הַשָּׁנָה עִנְיָנִים וְתִקּוּנִים מַה שֶּׁבְּכָל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת'**; מוהרא"ש היה תמיד מתאר: אילו נשמות הן, שרבינו לא יכול לתקנן בכל השנה... ה' ישמור... שאדם יהיה במצב כזה, שרבינו לא יכול לתקן אותו כל השנה, אדם שנמצא במצב כ"כ שפל... אבל - אמר רבינו - בר"ה גם אותו אני יכול לתקן! ואשרי הזוכה להגיע לרבינו בתמימות ופשיטות על ר"ה!

וצריכים לזכור את הדיבור של רבינו (שם, סי' תד): **אִם לֶאֱכֹל אִם שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל, אִם לִישֹׁן אִם שֶׁלֹּא לִישֹׁן, אִם לְהִתְפַּלֵּל אִם שֶׁלֹּא**

לְהִתְפַּלֵּל[ג], אַךְ וְרַק שֶׁתִּהְיוּ אָצְלִי עַל רֹאשׁ-הַשָּׁנָה יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה (וְאָמַר בְּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז בָּזֶה הַלָּשׁוֹן: "יָא עֶסְין נִיט עֶסִין, יָא שְׁלָאפִין נִיט שְׁלָאפִין, יָא דַאוּוינֶען נִיט דַאוּוינֶען, אַבִּי דוּ זָאלְסְט בַּיי מִיר זַיין אוֹיף רֹאשׁ-הַשָּׁנָה"); וזה בדיוק הענין של 'בין בדביקות ובין שלא בדביקות', היינו לא רק כשאדם מגיע עם כוונה גדולה וכו', אלא תתפלל כפי שאתה יכול - תוציא את הסידור או המחזור, ותתפלל!

וכמובן, אם אדם מקבל התעוררות - אדרבה! האר"י הקדוש אומר, שזה דבר מאד גדול - שאדם מתעורר, ומובא בדבריו הקדושים בכתבי האר"י על ר"ה, שאם באיזה זמן בר"ה מתעורר האדם לבכיה - הן אצל הציון, או באמצע התפילה או בסעודה, פתאום מרגיש התעוררות וגעגועים והדמעות מתחילות לרדת, אומר האר"י הקדוש שני דברים: **א. זה סימן שיש לאדם נפש טהורה** - שהוא זכה בימים אלו להתעורר מאד. **ב. ידע שאז דנים אותו בשמים** - ולכן הוא קיבל התעוררות והוריד כמה דמעות. **וכמה טוב לאדם אם מקבל פתאום איזו התעוררות, ולא יתן לזה לעבור בלא-כלום!**

היה אחד מאנשי שלומינו, שעמד פעם באמצע היריד בַּשׁוּק, ופתאום הוא נעמד והתחיל לבכות בכיה נוראה [הוא לא זז מן המקום שעמד בו, והחל בוכה בבכיות עצומות - כמו התקיעות שופר 'ילולי יליל' או 'גנוחי גנח' (ר"ה לג:)...], ואנשים שהיו שם לא הבינו מה קרה לו, וחשבו אולי לקרוא ל'הצלה'... אולי הוא קיבל פתאום איזו התקפה ח"ו...

אחר שעמד כך איזה זמן - שאלוהו 'מה קרה לך? הרגשת לא טוב?'... ענה ואמר: **לא ולא! רבינו אומר בפירוש** (ליקו"מ ח"ב סי' קכד) **שכשאדם מקבל איזו התעוררות - לא יזוז מן המקום ההוא עד שיעשה איזה כלי לקבל זאת, כי יכול להיות שאם יזוז מן המקום - גם ההתעוררות תזוז ממנו...** אם קיבלת איזו התעוררות דייקא בד' אמות אלו - סימן שנעשה פה איזה משהו עם הנשמה לך בשמים, ועל כן תעמוד באותו מקום, ותבקש, תוריד כמה דמעות, תתפלל כמה תפילות, וזה מה שהוא קיים...

זה מה שאומר האר"י, שאם אדם מקבל איזו התעוררות שאלו הימים הק' - ר"ה ויוה"כ - זה סימן שיש לו נפש טהורה, ורבינו מלמד אותנו **מה לעשות עם זה!** לא שקיבלת התעוררות, וזה עבר ללא-כלום...

הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע, מביא כמה פעמים בספרו 'קדושת לוי'[ד] בשם הרמב"ן הקדוש[ה], שהוא מפרש את הפסוק (שה"ש ב, ז): **"אִם תָּעִירוּ וְאִם תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ"**, שהנה לפעמים מגיעה לאדם איזו התעוררות, שזהו **'אִם תָּעִירוּ וְאִם תְּעוֹרְרוּ'**, מה יעשה? יקיים **'אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ'** - ראה להכניס את

ג. הדיבור הזה הוא מאד 'חריף'!

ד. אחד מהם הוא בחג השבועות.

ה. מלבד פירושו על התורה ועל הש"ס, יש לו להרמב"ן הקדוש 'כתבי הרמב"ן' - על הכתובים ועל עוד כמה עניינים, וזה נדפס.

ההתעוררות הזאת והאהבה שנתעוררה בך באיזה **חפץ**, שזהו **'עַד שֶׁתֶּחְפָּץ'** - **'תחפץ'** לשון של **'חפץ'**, היינו תעשה משהו עם ההתעוררות הזאת! למשל: תן משהו לצדקה, תלמד איזה לימוד בתורה, תתפלל איזו תפילה, **תעשה משהו!**

וההתעוררות הזאת יכול להיות בכל זמן... רבינו אומר (ליקו"מ ח"ב סי' ז) שלפעמים בתוך סעודתו של אדם (הן סעודת שבת, והן סעודת חול - ערב, בוקר וצהריים) אדם יכול לקבל התעוררות, ואומר רבינו שזהו (רות ב, יד) **"לְעֵת הָאֹכֶל גֹּשִׁי הֲלֹם"** - דייקא בשעת האכילה אדם יכול לקבל כזאת התעוררות, שרבינו קורא לזה **'הָאָרַת הָרָצוֹן'**, מהי **'הָאָרַת הָרָצוֹן'**? זה משהו מאד מאד גבוה... **'רצון'** הוא הדבר הכי גבוה שיש! כי אדם שהוא זוכה לעשות איזו פעולה דקדושה - לימוד או תפילה או כל מצוה, אכן זו זכות גדולה מאד, אבל יש ענין של **'רצון'** - שזה למעלה מן הכל, למה? כי על **'עשיה'** יש גבול... כלומר, גם אם קיבלת התעוררות - כמה אתה יכול לעשות? צדקה, לימוד, תפילה, אתה עושה - אבל יש גבול, אבל לעניין של 'רצון' - שפתאום אתה מתגעגע וכו', ורבינו אומר: **זו 'הארת הרצון' שאדם לא ידע בעצמו מה הוא רוצה... עד כלות הנפש! פתאום זה הגיע לו... ואומר רבינו: זה יכול להיות דייקא בעת האכילה! יראת שמים, התעוררות הרצון, מגיע לאדם דייקא בעת האכילה!**

כי כך הקב"ה מנהיג את העולם... אדם חושב שכדי להגיע לאיזו התעוררות גדולה וכו', הוא צריך מאד הכנעה ולהיות בבדידות ובפרישות וכו' ואולי גם בצום ותענית, ואז יכול להיות שפתאום הנשמה שלו תתעורר... אבל 'בשעה שאני אוכל?!'... **כן! ואפילו שהאוכל הוא דבר גשמי והוא טעים לך... מה בכך?**

רבינו אומר בספר המידות (אות אכילה, חלק שני, סעיף ו): **'מי שאינו מרגיש טעם באכילתו, ידע שניתק ממנו השם יתברך'**; והנה, זה לא אומר שאדם צריך לחפש תמיד רק דבר טעים... זו תאוות אכילה, שאדם צריך רק דבר טעים - שיגישו את החלק המסוים של העוף, ואם לא - לא מתאים לי... אני צריך 'שוק', 'כנף'... הביאו לך את זה - אל תעשה בלגן... וזה לא צחוק, יש אנשים שהם ממש עושים מזה עסק! באים לאיזו חתונה או אירוע, והמלצר הביא לו סוג אחר של עוף ממה שהוא אוהב... והנה הוא עושה כזה רעש מזה!

וראיתי את זה פעם בעיניי, שהייתי באיזו חתונה יוקרתית של איזה עשיר, ולפני שהמלצר הביא סטייקים של בשר, הוא שאל כל אחד איך הוא אוהב את הסטייק - האם הוא רוצה שיהיה 'נא', או מבושל לגמרי. והוא בא עם פנקס ורושם כל אחד מה הוא רוצה - ההוא 'נא', ההוא 'מבושל טוב', ההוא רוצה 'יותר רך', יש כל מיני דעות בזה... כל אחד יש לו את השיגעונות שלו... 'אם שואלים אותי, אדרבה'...

והנה, הוא לוקח את זה לפני הזמן שמגישים, כי א"א מיד לשאול ולהגיש... לכן כבר במנה ראשונה הוא רשם את כל אחד מה הוא רוצה לאכול.

והנה, כשהגיע הזמן של המנה

עיקרית, המלצר הגיע ונתן לכל אחד את ההזמנה שלו. ופתאום הוא הגיע לאיזה אדם שהזמין את העוף צלוי היטב, והביא לו בדיוק הפוך... אותו אחד כ"כ כעס והתעצבן - **'מה זה?! ביקשתי! שאלת אותי ואמרתי לך מה אני רוצה, ומה אתה מביא לי?! אני באתי לפה כמו כל האורחים, ולמה מזלזלים בי?!'...** כך הוא צעק - ללא שום בושה...

יש שיחה שרבינו אמר באידיש: **'פרעבענדעוועון אין עסן 'וואס יא און וואס נישט' - דאס הייסט תאות אכילה'**; והכוונה היא שלא לעשות 'עסק' מאוכל, והנ"ל זה בדיוק דוגמא מה נקרא תאוות אכילה... **זה מה שהכינו לך - תקבל!** אוהב 'כנף' - הביאו לך 'שוק', בסדר... ואפילו בבית - אשתך הכינה את זה, וזה בדיוק מה שהיה בחנות, יצא לא כ"כ מבושל - או יותר מדי מבושל - בסדר... **אדם שאין לו את ההקדמות הנכונות הוא מיד מתפרץ 'מה עשית לי? מה הכנת לי? אתה לא יודעת מה אני אוהב?!'...** וזה נקרא תאוות אכילה! הרי אתה לא צריך לצום, ויש לך אוכל ב"ה, הכינו לך אוכל, ואיפה הכרת הטוב שלך?! הכינו לך - תאכל! ואפילו אם זה לא בדיוק כפי שתיארת שיכינו לך... במקום שתצטרך עכשיו לצום כמה צומות - או להתגלגל בקרח, בשלג, או בין נמלים - במקום כל הסיגופים האלו, הכינו לך 'כנף' במקום 'שוק'... אז תעשה "לשם יחוד" ותקבל את זה לכפרת עוונות... אתה ב"ה לא תישאר רעב מזה... **הבטן לא מבחינה האם נכנס אליה 'כנף' או 'שוק' והאם זה צלוי יותר או פחות... בתוך הקיבה הכל אותו דבר!** וזה מה שאמר רבינו - לעשות 'עסק' מהאוכל נקרא תאוות אכילה, שאדם אוהב רק מאכל פלוני... **תאכל את המאכל בלי כל מיני חשבונות!**

והנה, אדם שעוסק בדבר גשמי כזה, ואעפ"כ הוא עם יראת שמים - עושה ברכות, וכמובן מדקדק בכשרות האוכל בלי פקפוק, והוא אוכל ביראת שמים, אומר רבינו: יכול להיות שתבוא לו 'הארת הרצון' בתוך אכילתו, ודווקא בגלל שאתה עכשיו עסוק בדבר גשמי!

ובכלל, טוב להבין מה העניין הזה: זו שיחה מהרבי מרופשיץ זי"ע בפרשיות אלו, שהוא שואל: הרי אדם נברא עם גוף ונשמה, וצריכים להחיות הן את הגוף והן את הנשמה, אך דבר פלא הוא, שכדי שהנשמה תישאר בתוך הגוף - אדם צריך לאכול... היה יכול להיות שאמנם הגוף צריך אוכל, אבל הנשמה בנפרד. ומדוע אפוא בשביל שהגוף יחיה - זה צריך להיות ע"י האוכל? איך הנשמה מקבלת חיות וכוח ע"י האוכל שהגוף אוכל? הרי האכילה זה דבר גשמי, והנשמה זה דבר רוחני, א"כ מדוע בלי האוכל אדם יכול לגווע ברעב ח"ו? ואפילו אם יהיה צדיק גדול וכו' - ואכן הוא יצום, וצדיקים עסקו בצומות, רבינו בצעירותו אכן היה צם הרבה - משבת לשבת, אך א"א יותר, כתוב בפירוש שעד שבעה ימים יכולין, א"כ מה ההסבר בזה?

מסביר הרבי מרופשיץ: האוכל שאדם אוכל, זה לא רק דבר 'גשמי', אלא בתוך האוכל שאוכלים - יש המון רוחניות וניצוצי קדושה! הקב"ה ברא את הבריאה באופן כזה שאדם אוכל פירות, יקרות,

בשר, דגים, ויש בכל זה רוחניות! אמנם לעיניו הוא רואה גשמיות - חתיכת בשר ודג וכו', אבל בתוכו יש רוחניות, הנקרא **'צֵידָה'**.

ועפ"ז מפרש הרבי מרופשיץ זי"ע את מה שאומרים בזמירות לשבת: **"מזון וצידה השביע לנפשנו"** - 'מזון' היינו האוכל הגשמי שאוכלים, שהוא מזון האדם, **'צידה'** - מה הכוונה? אפשר לפרש בפשטות, שכדי לאכול את הבשר - צריכים **לצוד** את החיה או העוף... אבל **'צידה'** זה ענין שבתוך הגשמיות **ניצוד** הרוחניות, וכמו אכן ענין של **'צידה'** רגילה - שצדים איזו חיה וכדו', כן **ניצוד** הרוחניות, בתוך האוכל הזה הקב"ה ברא זאת - וזה דווקא צריך להיות 'חי' - ירקות או פירות, בכל הדברים שאוכלים, כל הצמחים וכו' - יש בזה ניצוצות קדושה! וכשאתה אוכל - הגוף שלך מקבל את זה! וכמו שידוע לחכמי תבונה של גוף האדם, שהגוף מקבל אוכל כל איבר כפי ענייננו - מה שהכבד מקבל, מה שהלב מקבל, מה שהמוח מקבל, כל אחד מקבל את העניין שלו באכילה, או במה ששתה, כל דבר הגוף מקבל! וזה נחלק בתוך הגוף, והוא מפלאי הבריאה שהקב"ה ברא בתוך האדם - זה פלאי פלאות! שכל מה שאדם אוכל, זה הולך לכל מיני כיוונים...

ואותו דבר קורה עם הנשמה - אתה אכלת בשר, אכלת דגים, אכלת לחם, ואכן אכלת את הגשמיות, והגוף שלך קיבל **מזון** ושביעה, אבל גם הנשמה שלך קיבלה שביעה מצד הקדושה - שהיא מחכה על זה, **היא צריכה את זה!** וזה הפירוש של **'מזון וצידה'** - שהוא ניצוד בתוך האוכל הזה איך להחיות את הנשמה שלך!

ועל כן הקב"ה תיקן כך את הבריאה - שאדם יוכל לחיות ע"י האכילה, זה לא רק אכילה גשמית... שעל זה שאולים 'וכי הנשמה צריכה גשמיות?'... לא! **הנשמה צריכה את הרוחניות של האוכל!**

ומעתה כבר מובן קצת, מדוע דייקא **"לְעֵת הָאֹכֶל גֹּשִׁי הֵלֹם"** - אומר רבינו בדבריו על הפסוק הזה בעניין בועז ורות, שדייקא בעת האוכל יכול להיות יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה [את זה מזכיר רבינו בתורה ס"ב], ואז אדם מקבל 'הארת הרצון' - שהוא ממש משתוקק אל הקב"ה!

הגענו אל השיחה הזאת, כי דיברנו מעניין ההתעוררות שיכולה להגיע לאדם אפי' בעת שהולך באמצע הרחוב או באמצע השוק, והוא עלול להמשיך הלאה... **אבל התלמיד של רבינו - אחד מאנשי שלומינו - הוא ידע מה שאמר רבינו, שלא ילך מאותו המקום, אלא יישאר שם ויעשה איזה דבר עם התעוררות שקיבל!**

כל זה כלול בדברי הרמב"ן המובא בדברי הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע עה,פ **"אִם תָּעִירוּ וְאִם תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ"** - תכניס את ההתעוררות שקיבלת בתוך איזה **'חֵפֶץ'!**

ומהו **'חֵפֶץ'** יותר גדול - כפי הלימודים של רבינו - מעניין של 'תפילה'? שאדם מוציא את הרצונות שלו מהפה שלו: **'רבש"ע, עכשיו קיבלתי איזו התעוררות גדולה, ואני מאד מתגעגע אחריך'**; ומה אדם

יודע אילו דברים הוא יכול לפעול דייקא ברגעים אלו?... הנה קיבלת התעוררות - אם אין לך שכל, אתה ממשיך ומתקדם הלאה, אבל אם יש לך שכל - **אולי עכשיו אתה יכול לפעול איזו ישועה שאתה מחכה עליה ימים ושנים, ועכשיו כשנפתחו שערי השמים, עכשיו הוא הזמן שאם תוציא את הדיבור מהפה שלך - פעלת!** זה ענין שאדם שומר תמיד לכוון את הרצונות שלו אל הקב"ה.

נחזור לעניין של **'להגיע לרבינו'** - שרבינו פותח לנו את שערי השמים ושערי הנשמה שלנו, כי הזכרנו את דברי האר"י הקדוש על אדם שפתאום מתעורר לבכיה, אז יש אדם שמתחיל להתבייש מזה... - הנה הוא עומד אצל הציון, או באמצע התפילה, בתקיעת שופר, באמצע תפילת העמידה, אם יתחיל לבכות - הוא יתבייש, יסתכלו עליו 'מה קרה לך?'... אבל מה אתה מתבייש?!... ובפרט כשזוכים להיות במקומות קדושים כאלו ובזמנים קדושים כאלו - **לא צריכים להתבייש! אתה עכשיו יחידי - "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", ואל תסתכל על אף-אחד! אם קיבלת התעוררות עכשיו, ונתעוררת לבכיה, זה בסדר גמור... תנצל את זה! ואולי גם תגרום שמישהו אחר ג"כ יקבל התעוררות מזה...** כי כשאדם מתעורר בתמימות ופשיטות - הוא גורם שגם אחרים מתעוררים! אז לא צריכים להתבייש, אין מה להתבייש, אלא אדרבה, **תכניס את זה באיזה 'חפץ' - "עַד שֶׁתֶּחְפָּץ", תעשה איזו תפילה! קיבלת התעוררות? תתפלל להקב"ה! מי יודע אילו ישועות אתה יכול לפעול עכשיו!**

וכל זה נכלל בעניין שמגיעים לרבינו, אבל לא שזה יהיה אצל האדם כדבר שמוכרח להיות - **'אני מגיע לרבינו, ואני צריך להתעורר מאד'** וכו', אתה תעשה את שלך איך שאתה!

הרב מטשעהרין היה חולה ה"י, והיתה קשה לו מאד הנסיעה לרבינו, עד שהילדים שלו לא רצו לקחת אותו... הם אמרו שזה מסוכן בשבילו - כזאת דרך, ובפרט בימים ההם - שהיו צריכים לנסוע עם עגלה וכו', וזה ממש לא קל, וחשבו שזה בשבילו סכנה, והוא התעקש - **'תיקח את הגוף שלי, ותזרוק אותו אצל רבינו'**; והזכיר אז את הלשון שרבינו מזכיר בליקו"מ ח"א סי' ד': **'שדיוהו לגודא'** - שם מדובר גבי הדג שנזרק על הקיר וכו', אומר רבינו ש'גודא' זה הצדיק, שהוא חומה ששומר על נשמות ישראל וכו', אז אמר הרב מטשעהרין: **'שדיוהו לגודא'** - ואמר באידיש: **'ווארף מיר צום רבי'ן - 'תזרוק אותי לרבינו!'...** כי הוא בעצמו לא היה יכול לתפקד, והיה צריך עזרה, ועל כן ביקש "תזרוק אותי אצל רבינו, לא אכפת לי!"...

וזה אדם צריך לדעת, לקחת את עצמו - 'שק של עצמות' - "אני ממש לא מרגיש כלום, ועובר עלי מה שעובר"... אבל לא צריכים מישהו שיקח אותך ב"ה, אתה בריא ב"ה, אלא מאי? אדם מלא בבילבולים - 'גם לי יהיה תיקון?' וכו', **תיקח את השק שלך - זה הגוף, שנקרא 'שק' - כמו שאתה לוקח מזוודה, ככה גם תכניס את עצמך כאילו בתוך המזוודה... ו'שדיוהו לגודא' - תזרוק את עצמך לרבינו, וזהו! אל תחשוב יותר מזה! רבינו רוצה לראות אותך! אתה הגעת,**

וזהו... אתה הבאת את ה'מֶלֶט' - אתה מרגיש כמו 'מֶלֶט'... - תביא את האבנים, יש לך 'לב אבן'... **תביא את הכל לרבינו, ורבינו כבר יעשה... לרבינו יש כזאת 'מכונה' שמהפכת 'אבנים' ל'בשר'... שזה כל העניין של 'ברסלב' - 'לב בשר', וכמ"ש** (יחזקאל לו, כו) **"וַהֲסִרֹתִי אֶת לֵב הָאֶבֶן מִבְּשַׂרְכֶם"** - כמו אדם שעובר ניתוח בלב ה"י, יש שם איזו אבן ה"י, והרופא אומר שצריכים להוציא את האבן [היום בחכמת הרפואה יש השתלת לב], והנה באים לרבינו, ומקודם רבינו נותן לך 'הרדמה' - לא מרגיש כלום, לא יודע מאומה, אבל נתת פרוטה לצדקה? תיקון הכללי אתה אומר? אתה יושב שם אצל הציון כמה דקות? הן עם לב והן בלי לב - אתה שם? זהו זה! תן רק קצת זמן שיעשו את הניתוח... לא צריכים לברוח... אתה יגעת וטרחת כ"כ להגיע לרבינו, ועשית מסירות נפש בגוף, טרחה וממון, אז לאן אתה ממהר?...

אנשי שלומינו אומרים, שהתפילה של ר' נתן אחר התיקון הכללי, זה כמו שאחר הניתוח צריכים לרחוץ ולסדר את הכל וכו' - זו התפילה של ר' נתן... וכן אדם שזוכה להוציא כמה דיבורים מעצמו - על המשפחה שלו וכו', **אדם צריך לדעת שכשהוא מגיע לרבינו - הרי הוא 'שליח ציבור'! ובעצם הוא 'שליח ציבור' בעד כל נשמות ישראל, כי כל אחד הוא חלק מהציבור, אבל בפרטיות - בשביל המשפחה, אשתו והילדים, זה בוודאי, כי כך נהוג - שהגברים נוסעים, כך הוא מן השמים, ויש נשים שהן בחלישות הדעת וכו' - שלחי את בעלך ותחשבי שאת נמצאת שם בעצמך! זהו זה! הרי "אשתו כגופו", ואם שלחת את בעלך - גם את שם!**

אבל תשלחי אותו לא עם ביזיונות וצעקות - 'לך כבר' וכו', אלא תכיני לו את הכל, תארזי לו את כל העניינים שצריך - אוכל שצריך וכו', ברכות וכו', אזי אז בוודאי שיהיה השליח של אשתו ושל כל ילדיו... ואם כבר הגעת, לאן אתה ממהר כ"כ?... אתה כבר ממילא שם! אם במוצאי ר"ה אתה כבר צריך לתפוס את המטוס - בסדר, אבל כשאתה מגיע - אתה מגיע, אתה לא נוסע לשום מקום...

ובפרט שהקב"ה יעזור, בשעה טובה, שנזכה להיות בעזרת ה' ב'קלויז מוהרא"ש' - הנה אתה עושה 'קפיצה' ואתה בציון, והנה אתה 'קופץ' בחזרה... לא צריכים להסתובב בפושקינא וכו' - לא צריכים אפילו להסתכל! וכי צריכים דווקא ללכת אל ה'שוק הפשפשים' ולראות את כל השטויות שלהם?... ובפרט שב"ה יהיה אצלנו אוכל בשפע, אז מה צריכים?... רק 'לקפוץ' אל הציון, וחזרה! ולקיים אז את ה'בקי ברצוא ובקי בשוב' - קופצים אל הציון, ובחזרה אל הקלויז, ושוב אל הציון, זו הליכה של כמה דקות... ובמהירות יכולים לעשות זאת בשתי דקות... והנה לא ראית כלום, לא שמעת כלום, זו זכות גדולה! זה מה שזוכים - להגיע לרבינו.

והנה אדם שואל: הפסוק אומר "והיה כי תבוא **אל הארץ**", ואומר ר' נתן "והיה כי תבוא **לאומן**", אבל הרי אני יוצא מהארץ... אז איך "כי תבוא אל הארץ" מסתדר עם "כי תבוא לאומן"? אבל באמת, אתה לא יוצא מהארץ! אתה נוסע מבחינה אחת של ארץ ישראל - אל המקום הכי גבוה! **הציון**

של רבינו זה למעלה מן המקום ולמעלה מן הזמן, זה מקום שאין לנו מושג במעלתו! וכמו שרבינו מספר בסיפורי מעשיות (מעשה י"א מהבנים שנחלפו), שאמר איש היער - אתם רוצים להגיע אל הבית שלי? הוא עומד באוויר... והם תמהו מאד איך יגיעו אל הבית, ואמר 'אני אביא אתכם'... ואכן הביאם אל ביתו. וזהו הציון של רבינו, שאכן בגשמיות זה נראה באותו המקום, אך זה באוויר... ולכן בכל מקום שאדם נמצא - אפילו שאנחנו ב'קלויז' - זה ציון רבינו! זה סמוך ונראה! הציון של רבינו שם באוויר, וכשאתה מגיע לשם - רבינו מעלה אותנו, מרים אותנו, מגביה אותנו!

ועל כן, כל אחד שמקשר עצמו לרבינו - בני משפחה, האשה והילדים שנשארים פה - אם מתקשרים לרבינו, ובפרט אם אחד מהמשפחה שם - הבעל נמצא שם - זהו קשר אחד! הטיש של רבינו הוא ארוך מאד! הנה יש 'טיש' שלם של עשיריות ומאות אלפים - וכי כולם יכולים לדחוק את עצמם להיות קרובים? צריכים טיש ארוך של אלפי קילומטרים כדי שכולם יהיו... אותו דבר אצל רבינו - ראש השולחן אמנם באומן, אבל הוא מגיע עד ליבנאל - ולכל מקום שאדם נמצא, והעיקר שירגיש שהוא שם...

זה "והיה כי תבוא **אל הארץ**" - שהוא דבר אחד עם "כי תבוא **לאומן**", כי אתה מגיע לארץ ישראל! מדוע? כי מכאן - מציון רבינו - אתה תתחיל בעז"ה להרגיש ולהבחין מה זה נקרא 'להיות בארץ ישראל', מהי גדולת המקום של ניסים, של תפילה, של אמונה - ארץ ישראל! וזו זכות מיוחדת שאדם זוכה לגור בארץ ישראל, ומציון רבינו הוא יכול לחזור ולקפוץ בחזרה לארץ ישראל - **איזו זכות זו!**

אבל אע"פ שהוא נמצא בארץ ישראל - הוא הוצרך להגיע לרבינו כדי שיפתח את עיניו שיבין מהי 'ארץ ישראל'! רוב בני אדם לא מבינים זאת - הוא בארץ ישראל, ואומר 'אני נולדתי פה, ומה יותר מזה?'... כי ההרגל נעשה טבע...

משא"כ אדם שזוכה להבחין בזה - שהוא אכן צריך לצאת ולעבור דרך כל המדינות האלו לרבינו, אבל מזה הוא לומד מהי ארץ ישראל!

וכמובן - כמה שפחות להסתכל שם ולראות זה יותר טוב, ואכן צריכים שמירת עיניים גדולה - כשצריכים להסתובב וכו', **אל תחפשו כל מיני חנויות להיכנס וכו', אל תיכנסו לשום חנויות - לא 'דיוטי-פרי' וכדו', תעזוב את זה! את כל המציאות האלה תמצאו בארץ, לא צריכים לחפש שם! זה לא מקומות להסתובב, ובפרט בשדות תעופה, זה ממש מלוכלך! הכי טוב להיות סגור ברכב - וזהו! אם צריכים לקנות שתיה וכדו' ומוכרחים לזה - יש כל מיני מסעדות שיכולים להיכנס ולקנות, אבל להיכנס לאיזו חנות - בשום פנים ואופן! מלא זבל ולכלוך! אל תתן את עצמך לניסיונות! שתיה - יכולים לקנות בכל מקום, אבל לא להיכנס לשום חנות, שמירת עיניים! צריכים מאד מאד להיזהר! יש לך רכב שהזמנת מראש - ואתה בתוך הרכב, וזהו... ואכן זה טלטול הדרך, ובוודאי זה חלק מהתיקונים שרבינו עושה, ובפרט כשצריכים לנסוע מרחק כ"כ גדול, אבל זה התיקונים של רבינו, ו'לפום**

צערא, אגרא'; ישנם הרבה הכנות בגשמיות עד שמגיעים לרבינו, אבל יותר מזה - שאדם ישמור על עצמו מאד!

והנה הוא זוכה לבוא לרבינו, והוא זוכה לחזור בעזרת ה' בבריאות איתנה מלא וגדוש עם שנה טובה ומבורכת, ועכשיו הוא חוזר עם ענין אחר לגמרי - **'אני אבין מה שיש לי ואעריך את מה שיש לי! מגיע לארץ ישראל ב"ה - וזו כבר "ארץ ישראל" אחרת... אני חזרתי לארץ ישראל איש אחר!'...**

האישה שואלת: 'הבאת איזו מתנה?'... ואתה עונה: **'הבאתי לך בעל חדש! זה מה שהבאת'! הייתי אצל רבינו באומן ר"ה, ועכשיו אני בן אדם אחר לגמרי... אדם חדש!'...** וכי יכול להיות מתנה יותר גדולה מזה?... תביא איזו מתנה שתהיה - **אין מתנה יותר גדולה מ'בעל חדש'! על זה היא לא תיארה!**

נמצא א"כ, שכשאדם חוזר מרבינו, או-אז מתקיים "והיה כי תבוא **אל הארץ**"; והפרשה עוסקת בעניין מצות ביכורים - **הכרת הטוב להקב"ה! הכרת הטוב לצדיקים!**

הנה אדם מגיע עם הסל של הביכורים, ואומר הפסוק: "**וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַה' אֱלֹקֶיךָ כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ**" וגו' והנה הפירות שהבאתי עימי. והנה, רש"י הקדוש מוסיף כמה מילים באמצע הפסוק: "**וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו**" - אומר רש"י: **'שאינך כפוי טובה'**; זאת אומרת, לפני שאתה מתחיל את כל הסדר של הביכורים וכל העניינים שיש בזה - "**אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי**", וכל הניסים שהיו, שירדנו למצרים, והקב"ה הוציא אותנו "**בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבְמֹרָא גָּדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמֹפְתִים**" - ואומרים בהגדה של פסח **'ובמורא גדול, זה גילוי שכינה'**; אבל לפני שמתחילים את כל זה - "**וְאָמַרְתָּ אֵלָיו**" - מה אומר רש"י? תגיד: **'אני לא כפוי טובה!'**; זה היסוד, זו ההתחלה, וזה כבר כולל את הכל - **'אני לא כפוי טובה!'...**

ולמי אתה מדבר? אתה מדבר להצדיק - לכהן, ואתה אומר שאינך כפוי טובה, מה זאת אומרת? ש**'אני מכיר שהגעתי לכאן בזכות הצדיק!'** ובפרט שאנחנו זוכים להגיע לרבינו - 'אני לא כפוי טובה! אני כ"כ מכיר טובה להקב"ה ולהצדיק, ואני אומר את זה בפה מלא!'...

והנה אח"כ הוא מתחיל ואומר: "**הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַה' אֱלֹקֶיךָ**"; הבה ונתבונן: אתה עומד כאן עם סל פירות הביכורים, ואתה אוחז את זה ביחד עם הכהן [זו המצוה, להניף זאת ביחד עם הכהן, שאדם ירגיש חיבור אחד עם הכהן - הצדיק], ואתה אומר "**הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַה' אֱלֹקֶיךָ**", ולכאורה לא מובן, מהו "לַה' **אֱלֹקֶיךָ**"? לכאורה היה צריך להגיד "לַה' **אֱלֹקֵינוּ**" - שיכלול את עצמו ג"כ עם הכהן, ומהו "לַה' **אֱלֹקֶיךָ**"?

אבל פה מונח כל הסוד, שאתה בא לצדיק, ואתה מכיר טובה, אתה אומר להצדיק: איך אני יודע שב"ה זכיתי לאמונה - לדעת שיש אלקים בעולם? כי אתה לימדת אותי! וזהו "**הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַה' אֱלֹקֶיךָ**" - **'אֱלֹקֶיךָ'** דייקא, היינו שאתה גלית לי את כל האורות האלו! **רבינו גילה לנו מה**

זה ראש השנה, מה הם כל העניינים האלו שאדם יכול לזכות בזה העולם, והצדיקים תמיד מחזקים אותנו ומגלים לנו את הדבר הזה! אז עכשיו כשאתה מגיע אל הצדיק - אתה אומר "**הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַה' 'אֱלֹקֶיךָ**" - דרכך, הכהן הצדיק, למדתי למה זכיתי ואיך זכיתי לביכורים האלה - שבאתי אל הארץ, ואני מביא ביכורים!

וכל זה העניין של "**והיה כי תבוא**" - 'כי תבוא אל הארץ' וכן 'כי תבוא לאומן', שהכל אותו ענין!

והנה, ישנו מדרש פליאה - ומקורו בילקוט, והוא בתחילת הפרשה, וזו לשון המדרש: '**עֲשֵׂה מִצְוָה הֲאֲמוּרָה בָּעִנְיָן, שֶׁבִּשְׁכָרָהּ תִּכָּנֵס לָאָרֶץ**'; והוא מדרש פליאה וצריכים להבין זאת: הרי '**מִצְוָה הֲאֲמוּרָה בָּעִנְיָן**' זו מצות ביכורים, אז איך אומר המדרש 'תעשה את המצוה הכתובה כאן כדי שתיכנס לארץ'? הרי בשביל לקיים את המצוה - מוכרחים להיות בארץ ישראל...

אך עפ"י כל מה שאנחנו מדברים - זה מובן מאד: אם אנחנו זוכים להגיע לרבינו, ומבינים מעט - מתנוצץ לנו קצת בלב ונפש האדם מה זה העניין להגיע לרבינו, מה זה הגילוי שמתגלה בציון רבינו, אזי '**עֲשֵׂה מִצְוָה הֲאֲמוּרָה בָּעִנְיָן, שֶׁבִּשְׁכָרָהּ תִּכָּנֵס לָאָרֶץ**' - הגעת לציון רבינו, עכשיו תחזור ותיכנס לארץ, תבין היכן אתה נמצא... תבין קצת מהי 'ארץ ישראל'... אתה חשבת עד עתה שהיית בארץ - 'אני גר בארץ, הכל בסדר'... והנה הוצרכת לצאת מהארץ, ולהגיע לרבינו, ורבינו כבר מאיר לך את העיניים מה זה 'ארץ ישראל'... ויתקיים בך "**והיה**" כי תבוא אל הארץ, אומר האור-החיים הקדוש: '**אין והיה אלא לשון שמחה**' - "**אין שמחה כשמחת ארץ ישראל**"; לשון נפלאה של האור החיים הקדוש! שזה כל העניין של רבינו - שהוא בן השמחה, שהוא משמח אותנו ומלמד אותנו לשמוח, ואכן צריכים לצאת ולרדת - לעבור את המסלול הזה - ולהגיע לרבינו, להיות בר"ה אצל רבינו, ולחזור לארץ, שאז אתה זוכה '**שֶׁבִּשְׁכָרָהּ תִּכָּנֵס לָאָרֶץ**' - תבין איפה אתה נמצא...

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה להגיע לרבינו לחיים ולשלום בעזרת ה' יתברך, להיות בר"ה אצל רבינו, ולפעול שנה טובה ומתוקה, שנה שיתקיים "**ידבר עמים תחתנו**" - שבעזרת ה' נעלה על כל אומות העולם, שלכל אומות העולם תהא מפלה גמורה, שהכל יתפוצץ בפניהם! יתבטלו לגמרי! 'מיניה וביה ניזיל ביה נרגא' - שהם בעצמם יבטלו את עצמם בתוכם בעזרת ה', עם ישראל יעלו מעלה מעלה, ונזכה לשנה טובה ומתוקה, שנת גאולה וישועה!

לעילוי נשמת
ר' **יהושע דוד הכהן** ב"ר **שמואל אריה** ז"ל
נלב"ע בשבת קודש פרשת כי תבוא תשע"ט